

Raport z konsultacji publicznych projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”

I. Wstęp

Projekt ustawy został poddany pogłębionym konsultacjom społecznym z wykorzystaniem aktywnych form konsultacji, tj. moderowane spotkania otwarte (konferencja konsultacyjna projektu ustawy „Konsultacje +”, warsztaty), bezpośrednie spotkania robocze z zainteresowanymi środowiskami. Umożliwiło to dotarcie do możliwie najszerszego grona interesariuszy, czyli rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci, ich opiekunów, organizacji społecznych działających w tym obszarze oraz przedstawicieli samorządu, a także administracji rządowej. Konsultacje odbyły się w miesiącach marzec-maj 2017 r.

Projekt „Konsultacje +” jest realizowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w partnerstwie z Caritas Polska. Źródłem finansowania projektu są środki Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi II pn. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.16, Usprawnienie procesu stanowienia prawa.

W ramach konsultacji społecznych podczas konferencji zgłoszono szereg wniosków i opinii dotyczących proponowanych zmian. Szeroki wachlarz opinii uczestników konferencji uzyskano przede wszystkim na temat mieszkalnictwa chronionego oraz wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych na rynku pracy ze względu na poświęcenie tym zagadnieniom części warsztatowej konferencji.

II. Konferencja konsultacyjna projektu „Konsultacje +”

1. Propozycje zmiany do ustawy o pomocy społecznej

Uczestnicy konferencji zgłosili postulat, aby mieszkania chronione były prowadzone przez „organizacje pozarządowe” względnie „organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego”.

Ponadto wnosili uwagi dotyczące wątpliwości terminologicznych i możliwej niespójności

zapisów z „Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 z dnia 24. października 2016 roku (dalej: Wytyczne). Tekst wytycznych w rozdziale 3 przewiduje w pkt 8 Mieszkanie chronione, o którym mowa w art. 53 ustawy o pomocy społecznej oraz pkt 9 - Mieszkanie wspomagane - usługa społeczna świadczona w społeczności lokalnej (...) w formie mieszkania: a) treningowego (...) b) wspomagane (...). Zdaniem uczestników dyskusji klasyfikacja z Wytycznych przyjęła się i jest stosowana w szeregu projektów konkursowych dotyczących innowacyjnych rozwiązań w obszarze włączenia społecznego, które zostały już skierowane do realizacji. Proponowana w nowelizacji zmiana budzi w tej sytuacji wątpliwości.

Podkreślano przy tym charakter „mieszkania wspomagane” jako usługi społecznej oraz potrzebę istnienia formy wsparcia o niższym stopniu standaryzacji niż obecne „mieszkanie chronione”. Zgodnie z przedstawionym tokiem myślenia usługa mieszkania chronionego mogłaby być również świadczona we własnym lokalu osoby niepełnosprawnej.

Uczestnicy konsultacji postulowali rozszerzenie możliwości korzystania ze wsparcia na osoby niepełnoletnie. Powoływano się przy tym na doświadczenia zagraniczne.

Postulowano włączenie w proces decyzyjny dotyczący skierowania osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, podmiotu prowadzącego mieszkanie/mieszkania chronione (organizacji pozarządowej).

Ponadto wskazano, że brakuje prawnej możliwości aby w przypadku śmierci rodzica dziecka niepełnoprawnego posiadającego mieszkanie - mógł je formalnie (notarialnie) przekazać do zasobów gminy z jednoczesnym zabezpieczeniem dziecka możliwości samodzielnego funkcjonowania przy zapewnieniu opieki. W opinii uczestników konsultacji powinna być stworzona prawnie taka możliwość.

2. Propozycje zmiany do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

- Rozszerzenie definicji opiekuna osoby niepełnosprawnej o osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej o ile nie są opiekunami prawnymi, jak również rozszerzenia definicji poszukującego pracy opiekuna osoby niepełnosprawnej o osoby pobierające tzw. świadczenia opiekuńcze – postulat zmiany projektu ustawy w zakresie art. 2 ust. 1 pkt 16b i art. 49 pkt 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji

zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065).

Uwagi nie zostały uwzględnione. Mając na uwadze fakt, że projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem” ma realizować cele polityki Rządu w odniesieniu do grup wskazanych w tym programie, brak jest uzasadnienia dla rozszerzenia zakresu definicji opiekuna osoby niepełnosprawnej wprowadzanej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Przyjęta definicja, odsyłająca do definicji rodziny zawartej w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860) i jednocześnie uwzględniająca jej rozszerzenie przewidziane w programie, na tym etapie wydaje się optymalna i możliwa do weryfikacji.

Jednocześnie w związku z faktem, że zgodnie z założeniami programu wsparcie w zakresie dostępu do usług i instrumentów rynku pracy przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia (...) ma być skierowane do opiekunów osób niepełnosprawnych niepobierających świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego czy zasiłku dla opiekuna, brak jest podstaw by właśnie w tym zakresie rozszerzyć definicję poszukującego pracy opiekuna osoby niepełnosprawnej (art. 49 pkt 7 ustawy o promocji zatrudnienia (...)).

- Uczestnicy konsultacji postulowali objęcie analogicznymi regulacjami osoby sprawujące opiekę nad dorosłymi osobami niepełnosprawnymi, w tym w zakresie samozatrudnienia przy opiece nad członkami rodziny oraz zatrudnienia w instytucjach opiekuńczo-rehabilitacyjnych (art. 46 ust. 1 pkt 1b).

Z definicji opiekuna osoby niepełnosprawnej zawartej w projekcie ustawy wynika, że są to również opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych. Zgodnie z projektem ustawy opiekunowie osób niepełnosprawnych będą mogli otrzymać środki nie tylko na założenie działalności gospodarczej, ale również na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, a spółdzielnie socjalne mogą m.in. prowadzić działalność o charakterze opiekuńczo-rehabilitacyjnym. Kwestia samozatrudnienia opiekunów osób niepełnosprawnych przy opiece nad członkami rodziny nie była przewidziana w programie „Za życiem”. Propozycja wykracza poza zakres projektowanej ustawy.

- Uczestnicy konsultacji krytycznie odnieśli się do konstrukcji czyniącej pracodawcę beneficjentem pomocy. W rezultacie wzmacnia to pozycję pracodawcy względem opiekuna osoby niepełnosprawnej (art. 46 ust. 1 pkt 1c).

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy służy aktywizacji osób bezrobotnych. Instrumenty typu refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy służą zatrudnieniu osoby bezrobotnej, a wraz z wejściem w życie projektowanej ustawy – również poszukującego pracy opiekuna osoby niepełnosprawnej. Jeżeli pracodawca nie dopełni warunków umowy i nie będzie zatrudniał przez określony czas bezrobotnego/opiekuna osoby niepełnosprawnej, będzie musiał zwrócić otrzymane środki.

Założono, że dodana w art. 46 ust. 1 pkt 1b i 1c projektu ustawy możliwość refundacji dla żłobków lub klubów dziecięcych kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy związanego bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć, będzie zachętą dla tego typu podmiotów do tworzenia miejsc integracyjnych, a w przypadku podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne – do świadczenia usług także na rzecz dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania. Intencją tych rozwiązań jest wsparcie rodzin dzieci niepełnosprawnych przez ułatwienie opiekunom powrotu do pracy dzięki zapewnieniu opieki nad dzieckiem oraz przez zmniejszenie obciążenia rodziców dzięki możliwości korzystania z rehabilitacji w miejscu zamieszkania.

- Postulowano umożliwienie zawieszenia prowadzonej działalności gospodarczej (art. 46 ust. 2d).

Uwaga nieuwzględniona. Wprowadzenie możliwości zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej spowodowałoby trudności w rozliczeniu otrzymanego dofinansowania. Przepisy dopuszczają możliwość zawieszenia działalności na okres od 1 do 24 miesięcy, natomiast dofinansowanie powinno być rozliczone w terminie 12 miesięcy.

- Uczestnicy konsultacji postulowali umożliwienie podjęcia zatrudnienia osobom pobierającym ww. zasiłki np. w formule „złotówka za złotówkę” (art. 49 pkt 7)

Uwaga wykracza poza zakres ustawy – dotyczy świadczeń przysługujących opiekunom dzieci i osób niepełnosprawnych.

Dodatkowe uwagi

1. Pożądanie wsparcie poprzez włączenie do ustawy zatrudnienia wspomaganego i usług trenera pracy.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie jest tym aktem prawnym, w którym powinny być regulowane kwestie dotyczące szczególnej pomocy dla osób niepełnosprawnych, takie jak zatrudnienie wspomagane czy też funkcja trenera pracy.

Ponadto podkreślenia wymaga, że kwestie dotyczące zatrudnienia wspieranego, z którego mogą korzystać również osoby niepełnosprawne, są już uregulowane w ustawie o zatrudnieniu socjalnym, zaś kwestie dotyczące bezpośrednio aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych – w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, i w opinii resortu są to regulacje wystarczające.

2. Czynniki utrudniające aktywność zawodową opiekunów osób z niepełnosprawnościami, wskazane m.in. przez uczestników warsztatu: utrata kwalifikacji opiekunów osób niepełnosprawnych w wyniku niekiedy długookresowej dezaktywizacji; brak możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych opiekunów osób niepełnosprawnych.

Opiekun osoby niepełnosprawnej po zarejestrowaniu w urzędzie pracy jako bezrobotny ma możliwość uzyskiwania, podnoszenia czy zmiany kwalifikacji zawodowych jak każdy inny bezrobotny. Natomiast, jeżeli opiekun osoby niepełnosprawnej nie spełnia warunków do uzyskania statusu bezrobotnego, jednocześnie nie jest zatrudniony lub nie wykonuje innej pracy zarobkowej oraz nie pobiera świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, po zarejestrowaniu w urzędzie pracy jako poszukujący pracy na podstawie art. 61aa ustawy o promocji zatrudnienia (...) będzie mógł korzystać z określonych w tym przepisie usług i instrumentów rynku pracy, w tym m.in. szkoleń czy studiów podyplomowych.

3. Wyniki dyskusji nad poszczególnymi propozycjami resortu w zakresie aktywizacji zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych:

-przyjętą definicję beneficjenta wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowe uznano za nadmiernie rygorystyczną, wykluczającą wiele kategorii opiekunów osób niepełnosprawnych z możliwości wsparcia. Postulowano o poszerzenie tej definicji o:

- opiekunów osób niepełnosprawnych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (tzn. przyjmując zapis „lub konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka....”);

- doprecyzować, że wsparcie dotyczy opiekunów dzieci i osób dorosłych,
- umożliwić korzystanie z usług i niektórych instrumentów rynku pracy osobom pobierającym świadczenia pielęgnacyjne, aby umożliwić im podniesienie kwalifikacji i znalezienie pracy. Rygoryzm definicji skazuje propozycje wsparcia na niepowodzenie w zakresie aktywizacji opiekunów osób niepełnosprawnych (pozorność działań instytucji publicznych).

Mając na uwadze fakt, że projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem” ma realizować cele polityki Rządu w odniesieniu do grup wskazanych w tym programie, brak jest uzasadnienia dla rozszerzenia zakresu definicji opiekuna osoby niepełnosprawnej wprowadzanej w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065). Przyjęta definicja, odsyłająca do definicji rodziny zawartej w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860) i jednocześnie uwzględniająca jej rozszerzenie przewidziane w programie, na tym etapie wydaje się optymalna i możliwa do weryfikacji.

Jednocześnie w związku z faktem, że zgodnie z założeniami programu wsparcie w zakresie dostępu do usług i instrumentów rynku pracy przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia (...) ma być skierowane do opiekunów osób niepełnosprawnych niepobierających świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego czy zasiłku dla opiekuna, brak jest podstaw by właśnie w tym zakresie rozszerzyć definicję poszukującego pracy opiekuna osoby niepełnosprawnej (art. 49 pkt 7 ustawy o promocji zatrudnienia (...)).

4. *Omawiając pakiet rozwiązań, dot. m. in. założenia działalności gospodarczej przez opiekuna osób niepełnosprawnych i zachęcania innych podmiotów do prowadzenia żłobków, klubów dziecięcych i usług rehabilitacyjnych dla dzieci, uczestnicy warsztatu wskazali na;*

- konieczne modyfikacje: przyjęcie możliwości zawieszenia działalności gospodarczej (bez konieczności zwrotu środków z dotacji czy pożyczki) oraz uproszczenia i wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej przez opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- czynniki warunkujące powodzenie rozwiązania: konieczność monitoringu wdrażanych zmian; wprowadzenie działań przygotowujących zdezaktywowanych lub nigdy nieaktywnych zawodowo opiekunów na możliwość założenia działalności gospodarczej szkoleń lub dostęp do innych usług rynku pracy.

Uwaga dotycząca możliwości zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej nie została uwzględniona, ponieważ spowodowałoby to trudności w rozliczeniu otrzymanego dofinansowania. Przepisy dopuszczają możliwość zawieszenia działalności na okres od 1 do 24 miesięcy, natomiast dofinansowanie powinno być rozliczone w terminie 12 miesięcy.

Odnosnie do wsparcia opiekunów przy zakładaniu działalności gospodarczej należy zauważyć, że zgodnie z ustawą (obecnie obowiązującą, jak również z projektem ustawy) środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej mogą być przeznaczone m.in. na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności – dotyczy zarówno rozpoczęcia działalności gospodarczej, jak również założenia spółdzielni socjalnej.

5. Omawiając „pomoc w domu” w ramach prac społecznie użytecznych, uczestnicy warsztatu wskazali m.in. na niebezpieczeństwo negatywnej selekcji osób pomagających opiekunom w obowiązkach domowych.

Pomoc w domu ma polegać na wykonywaniu prac związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych, ma być realizowana na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych, nie będzie opieką nad osobą niepełnosprawną. Założono, że nie każdy będzie mógł wykonywać tego typu prace. MOPS/GOPS będzie współpracował z PUP w celu „doboru” odpowiedniej osoby do wsparcia rodziny/opiekuna. Osobami posiadającymi kompetencje w zakresie świadczenia usług dla rodziny/opiekuna osoby niepełnosprawnej, będą m.in. osoby uczestniczące w zajęciach centrów i klubów integracji społecznej, po uprzednim przeszkoleniu, dodatkowo osoby bezrobotne, które mogłyby podjąć tego typu prace, wskazane przez pracowników PUP po ewentualnym przeszkoleniu w zakresie podstawowych umiejętności. Osoba – opiekun, wyrażając chęć skorzystania z pomocy, będzie mogła wybrać wśród wskazanych osób jedną, która będzie w sposób stały świadczyć pracę na jej rzecz. Wymiar tygodniowy pracy tej osoby może wynosić nie więcej niż 10 godzin.

6. Pojawiała się też propozycja, aby opiekunowie osób niepełnosprawnych mogli samozatrudniać się jako opiekunowie własnych podopiecznych.

Kwestia samozatrudnienia opiekunów przy opiece nad członkami rodziny nie była przewidziana w programie „Za życiem”. Propozycja wykracza poza zakres projektowanej ustawy.

III. Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych

Uwagi do projektu ustawy zgłosiły następujące podmioty:

Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej, Związek Zawodowy Pracowników Socjalnych, Trójmiejski Zespół Pracowników Socjalnych przy SKPPS NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Rodziny, Radę Pomocy Społecznej, Radę Działalności Pożytku Publicznego, Małopolskie Forum Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Otwarte Drzwi, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Kolomotywa”, Stowarzyszenie Zachodniopomorskie Tebessy, Integracja Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, Komisja Dialogu Społecznego ds. Niepełnosprawności m.st. Warszawy, Fundacja na rzecz życia bez depresji i uzależnień Vitriol, Małopolskie Forum Pomocy Społecznej, Fundacja Habitat for Humanity, Fundacja na Rzecz życia bez depresji i uzależnień Vitriol, Komisja Dialogu Społecznego ds. Niepełnosprawności, Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, Mazowieckie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym Krok Dalej oraz Zastępcę Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy.

Ponadto uwagi zostały przekazane za pośrednictwem formularza internetowego ze strony: www.zazyciem.mrpips.gov.pl

Uwagi dotyczyły m.in.:

- utworzenia w gminie nowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – centrum usług oraz wydzielenia w ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej zespołów realizujących poszczególne działania z zakresu pomocy społecznej;
- podziału mieszkań chronionych na dwa typy: mieszkania chronione treningowe i mieszkania chronione wspomagane oraz braku nowych rozwiązań;
- wysokości dodatku dla pracownika socjalnego;
- zmiany definicji opiekuna osoby niepełnosprawnej;

1. Odnośnie do uwag dotyczących utworzenia centrum usług, stały się one bezprzedmiotowe z uwagi na usunięcie z projektu ustawy przepisów dotyczących tego zakresu zmian, w tym zmian powiązanych odnoszących się do art. 111a, art. 121 ust. 3 (dodatkowy urlop

wypoczynkowy) i art. 121 ust.3a (dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł dla pracownika socjalnego).

2. W zakresie regulacji dotyczących mieszkań chronionych uwagi dotyczyły:

- ograniczonej grupy beneficjentów mieszkań chronionych wspomaganych (brak osób z zaburzeniami psychicznymi),
- zbyt wąskiego kręgu osób niepełnosprawnych uprawnionych do korzystania na stałe z tej formy wsparcia,
- rozszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych do prowadzenia mieszkań chronionych o organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego posiadające osobowość prawną,
- wykreślenia regulacji określających, że do mieszkania chronionego nie mogą być kierowane osoby wymagające całodobowej opieki i usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki,
- wykreślenia obowiązku zgłaszania lub usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu chronionym,
- zapewniania na stałe osobom niepełnosprawnym korzystania z tej formy wsparcia rozumianej jako zagwarantowanie lokalu mieszkalnego,
- wprowadzenia definicji mieszkania wspomagane go z wytycznych Ministerstwa Rozwoju,
- ograniczenia dostępności mieszkań chronionych w stosunku do stanu obecnego.

Uwagi uwzględnione:

- rozszerzono grupy beneficjentów mieszkań chronionych wspomaganych o osoby z zaburzeniami psychicznymi i osoby przewlekle chore,
- rozszerzono krąg osób, które mogą być kierowane do wsparcia w mieszkaniu chronionym wspomagany m na czas nieokreślony o osoby posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- z proponowanego art. 53 ust. 2 wykreślono wyrazy „lub opóźniająca albo zastępująca pobyt w placówce zapewniającej całodobowa opiekę”,
- wykreślono obowiązek usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu chronionym i zastąpiono go obowiązkiem zgłaszania planowanej nieobecności,
- w art. 53 ust. 1 zastąpiono określenie „pobyt w mieszkaniu chronionym” określeniem „wsparcie w mieszkaniu chronionym”,

- na nowo zdefiniowano termin „mieszkanie chronione wspomagane” i jego cel, którym ma być utrzymanie lub rozwijanie samodzielności osoby na poziomie jej możliwości,
- wprowadzono nową regulację dotyczącą korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie.

Uwagi nieuwzględnione :

- propozycja przeredagowania przepisu art. 53 ust. 8 (zwrot „w integracji ze społecznością lokalną zamiast „pomocy w realizacji kontaktów społecznych”). W przypadku mieszkań chronionych wspomaganych, przeznaczonych dla osób wymagających codziennego wsparcia w funkcjonowaniu konieczne będzie zapewnienie pomocy w realizacji kontaktów społecznych, czyli z najbliższymi i ze społecznością lokalną. Sformułowanie dotyczące pomocy w realizacji kontaktów społecznych jest synonimem integracji społecznej, a jest bardziej adekwatne do tych osób , które nie zdeintegrowały się ze społecznością lokalną, której żyją od lat, lecz mają problemy z samodzielnym utrzymywaniem kontaktów,
- zapewnienie możliwości korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym traktowanym jako mieszkalnictwo chronione – zadaniem pomocy społecznej nie jest przyznawanie lokali mieszkalnych, a świadczone wsparcie w mieszkaniach chronionych nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin,
- rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do prowadzenia mieszkań chronionych - zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego. Oznacza to, że już dzisiaj mieszkania chronione mogą być w praktyce prowadzone przez organizacje pozarządowe nieposiadające statusu OPP w ramach prowadzonej przez siebie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, na przykład domu pomocy społecznej czy ośrodka wsparcia. Obecne brzmienie art. 53 ust. 3 wyżej wymienionej ustawy zostało ustalone na skutek wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 833, z późn. zm.). Pierwotnie przepis umożliwiał funkcjonowanie mieszkań chronionych jedynie jako części w strukturze jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. Prowadzenie mieszkań chronionych w ramach jednostki organizacyjnej pomocy społecznej uzasadnione jest względami uzupełniania przez mieszkania chronione oferty usług świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Celowe jest rozwijanie w ramach systemu pomocy społecznej kompleksowych,

powiązanych ze sobą usług, co zapewnia większą efektywność podejmowanych działań. W przypadku mieszkań chronionych na pierwszy plan wysuwają się cele wynikające z zadań systemu pomocy społecznej związane z pomocą w samodzielnym funkcjonowaniu w środowisku,

- wprowadzenie definicji mieszkania wspomaganego z wytycznych Ministerstwa Rozwoju - ustawa o pomocy społecznej nie będzie dotyczyć mieszkalnictwa wspomaganego, lecz jedynie mieszkań chronionych. Wytyczne w zakresie usług mieszkalnictwa mogą obejmować działalność organizacji pozarządowych poza systemem pomocy społecznej (np. sposób przyznania pobytu w lokalu mieszkalnym wraz z usługami na podstawie umowy z organizacją lub kontraktu socjalnego),

- niezasadność uwagi dotyczącej braku nowych rozwiązań jest niezrozumiała. W projekcie ustawy m. in. rozszerzono zakres regulacji dotyczących prowadzenia mieszkań chronionych oraz wprowadzono podział na dwa typy: mieszkania chronione treningowe i mieszkania chronione wspomagane. Wskazano również ich cele oraz grupy osób, które będą mogły korzystać z pomocy społecznej w takiej formie. Jest to zupełna nowość, która służyć ma podniesieniu jakości i poziomu usług świadczonych w obu typach mieszkań chronionych,

- odnośnie do uwagi dotyczącej ograniczenia w projekcie ustawy dostępności mieszkań chronionych w stosunku do stanu obecnego należy stwierdzić, że zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do korzystania z pobytu w mieszkaniach chronionych uprawniona jest szeroka grupa beneficjentów, zdefiniowana w art. 53. Dane statystyczne zbierane w ramach badania MPiPS-03 dotyczą wszystkich mieszkań w podziale na samorządy gminne i powiatowe, w tym na zlecenie samorządu przez podmioty niepubliczne. Nie są jednak zbierane dane dotyczące liczby mieszkań chronionych prowadzonych na czas nieokreślony lub określony.

W związku z licznymi uwagami dotyczącymi wyodrębnienia niektórych grup osób niepełnosprawnych ze względu na przyczynę niepełnosprawności rozszerzono grupy beneficjentów mieszkań chronionych wspomaganych o osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz rozszerzono krąg osób, które mogą być kierowane do wsparcia w mieszkaniu chronionym wspomaganym na czas nieokreślony o osoby posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

3. Uwagi dotyczące zmiany definicji opiekuna osoby niepełnosprawnej zostały omówione w rozdziale II. Konferencja konsultacyjna projektu „Konsultacje +”.

Pozostałe uwagi zgłoszone do projektu ustawy w ramach konsultacji publicznych nie zostały uwzględnione w raporcie konsultacji ponieważ wykraczały poza zakres przedmiotowy ustawy. Jednak zostaną wzięte pod uwagę podczas prac nad ewaluacją programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” oraz mogą zostać wykorzystane przy następnych zmianach aktów prawnych.